

PAULOVA'EA OMOMBE'U ÉFESOPEVA'EA PE Carta de Paulo aos Efésios

¹ Jihi ko Pauloramo Jesus Cristo'ga moirũharamo jiporavykyavo Tupana'ga pe Cristo'ga mombe'gwovo. A'ereki nahã Tupana'ga opota.

Kiro ji ikwatijarukari imondouka pe me. Pe ko Tupana'ga remimo'ẽharamo. Ndapepohiri pe Cristo Jesus'ga hugwi pejikovo gareheva'ero jipi. Kiro ji ikwatijarukari imondouka pe me – perope cidade de Éfeso pe.

² Kiro ji ei: Nhandervete'ga Tupana'ga ti tomomyry pe me Jesus Cristo'ga pavêi nhandepojykharete'ga pavêi. Tonoĝatu ti ĝa pepy'a, a'e ji.

Tupana'ga pyry hete nhande ve

³ Timbohete ti Tupana'ga! Ga ko nhandepojykharete'ga ruva'ga Jesus Cristo'ga ruva'ga. Ga ko Jesus Cristo'ga ruvihavuhuhete'ga no. Ymyahũ yvaga hugwi Tupana'ga omondo gwa'uvapyryva nhande pyri imomyryva nhande ve. Nhande jikoty'aro ĝwaramo Cristo'ga pavêi a'ea imomyryparavuhupavi nhande ve.

⁴ A'ereki ymyahũ yvya apoa renonde yvaga apoa renonde Tupana'ga e'i: “Tamomyry ti ji ĝa pe nehẽ,” ei ga. A'ea rupi ga nhande mbojikoty'aruka Cristo'ga pavêi. Nahã ga nhande mo'emo'ẽi ojive.

“Toko pyry ti ġa okote'varuhue'yma tuhẽ jirovai pyteri pe ji arõheteavo nehẽ,” ei Tupana'ga nhande mo'emo'eamo.

⁵ A'ereki ymyahũ ga e'i ojapyakavo nhande rehe: “Amboja'oja'o ti ji ġa jijive toko ti ġa jira'yramo upa ji pyri nehẽ Jesus Cristo'ga manoro ġwaramo ġa ndepyga nehẽ,” ei ga.

“Nanongara ji apota,” ei ga.

⁶ Nahã ymyahũ ga pyryvamo nhande ve nhande mo'emo'eamo nhande mongovo gwa'yramo tanhimboheteuka ti ġa pe jipyryva katukaturu ġwaramo ġa pe javo.

Tupana'ga pyryhetero nhande ve nhande jikoty'aro ġwaramo Cristo'ga pavẽi Tupana'ga remia'nguhete'ga pavẽi.

⁷ Gwekoa reka'vogukaro ġwaramo omanomo Cristo'ga nhande mbopiro'yi nhanderekote'varuhua hugwi. Nurã Tupana'ga ndokwahava'javi nhanderekote'varuhua imomboa.

Nahã Tupana'ga pyrykatukaturu.

⁸ Nahã ga pyryhetero nhande ve ikwahapava on-himombaragwahava.

⁹ Gwemimbotarimova'ea ġwembiepiukaripyre'yma ga ikwahavukari reki nhande ve.

A'ereki ga okwahavuka pota hete nhande ve. E'i ga: “Nahanahã ti nehẽ ji Cristo'ga mondoro ġwaramo ġa pyri nehẽ,” ei ga.

¹⁰ “Aerẽ mbapava koty ti pyry ji ve ji ġa mon-gopavi Cristo'ga nhi'iġa rupi yvagipeve'ga yvyakotyve'ga ndeheve nehẽ. Nahã ti ga ġapojoykaharete'ga nehẽ, ei ga.

Cristo'ga nhi'íga rupi ti ji imongopavi yvagipeva'ea yvyakotyva'ea reheve nehẽ. Nahã ti ga a'ea pojykaharete'ga nehẽ no.

Nahã ti Cristo'ga rekoi tuhẽ huvihavuhuhetero mbatera nhaporemõ ipojykaharetero ġa nhaporemõ ġapojykaharetero nehẽ no,” ei Tupana'ga.

11 Ore jikoty'aro ġwaramo Cristo'ga pavẽi Tupana'ga pyryhetero ore ve. Aerẽ ti ga ore mongoi ojipyri ore mombytavo avuirama nehẽ no.

A'ereki ymyahũ Tupana'ga omongo pa ġwemimbotarimova'ea rehe. A'ea rupi ga ojapyaka ore rehe no. Heaporõgita ga ore mo'emo'eamo ojive javo hako. E'í ga:

12 “Tanhimboheteuka ti ġa pe jikatukaturõ ġwaramo - kiroki ġa ojikogypy Cristo'ga rehe,” ei ga hako. Na tuhẽ. A'ereki Tupana'ga ojapyaka ypy gweaporõgitaro.

Aerẽ te ga imongopavi ġwemimbotarimova'ea rehe. Orojikogypy ore Cristo'ga rehe.

13 Ymya'ĩ pejiko pe Cristo'ga rehe no henduvame Cristo'ga mombe'ua a'ítituhẽva'ea.

Ga e'í pe me: “Pejiko ti Cristo'ga rehe imomboruka ga pe pejekote'varuhua,” ei ġa pe me.

Cristo'ga pavẽi pe jikoty'aro ġwaramo Tupana'ga imondoi gwa'uvapyryva imombytavo pe pyri no pejikogame Cristo'ga rehe.

A'ereki ymyahũ Tupana'ga e'í: “Amondo ti ji jira'uvapyryva ġa pyri ġa pojykauka jijive nehẽ - kiroki ġa ojiko Cristo'ga rehe. Jukwaha a a'ero nhirembipojyka nehẽ.” A'ea

Tupana'ga ei gwa'uvapyryva mondovo pe pyri.

14 Pyryva'ea gwa'uvapyryva ga imondoi nhande ve kiro. Nurã nhande ei ikwahava javo: Tupana'ga ti imombyryhetei nhande ve nhande pokoguka nhande mbopiro'yuka nhanderekote'varuhua hugwi nehẽ.

Ojipyri ti ga nhande rerohoukari nhande momby-tavo avuirama nehẽ toko ti ģa jireheva'ero javo, xa'e nhande ikwahava.

Pyry hete ga nhande ve gwa'uvapyryva mondovo nhande pyri tanhimboheteuka ti ģa pe jikatukaturu ģwaramo javo.

Paulova'ea onhiĩ Tupana'ga pe Éfesopeva'ea repyga

15-16 Nurã jihi no, nhinhi'igame Tupana'ga pe ji nanhi'imbigi ga pe pe ndepyga.

—Ndepyry hete nde, a'e ji Tupana'ga pe. A'ereki nde erembojiko Éfesopeve'ģa Jesus'ga rehe ģa pokoga. Emombyry ti ģa pe, a'e ji ga pe jipi.

A'ereki ojipe'ģa pe mombe'u ji ve. “Éfesopeve'ģa ojiko hete Jesus'ga rehe nhandepojoykaharete'ga rehe ikwehe,” ei ģa ji ve. “Oarõ hete ģa Tupana'ga remimo'ẽhara'ģa nhaporemo,” ei ģa pe mombe'gwovo.

17 Tupana'ga ko nhandepojoykaharete'ga ruvi-havuhuhete'ga Jesus Cristo'ga ruvi-havuhuhete'ga. Gaha timbohete! A'ereki ga pyry katu katu nhanderuvete'ga. Ga pe ji ei pe ndepyga jipi:

—Ekwahaheteuka ti Éfesopeve'ģa pe nahanahã ji rekoï javo. Ndera'uva ti tombo'e ģa nde rehe nde monhimombaragwahavuka ģa pe. Ndera'uva

ti tanderepiuka ġa pe ġa mboheaporoġitakatuavo nahanahã Tupana'ga rekoi javo, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

¹⁸ Ga pe ji ei:

—A'ero ti gweaporoġitakatuheterame Éfesopeve'ġa ikwahavi oyvyteri pe nehẽ. Nurã ti ġa ei nehẽ: “Pyry hete ti nhande ve nehẽ. A'ereki Tupana'ga e'i opyryvamo nhande ve: ‘Tuhu ti ġa upa avuirama ji pyri nehẽ,’ ei Tupana'ga nhande ve.”

—Nahã ti ġa ei ojikheteavo nde rehe gworyg-woryvamo nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

Ga pe ji ei:

—Gweaporoġitakatuheterame ti Éfesopeve'ġa ikwahavi neremimbokatukatua ojive, a'e ji. Nurã ti ġa ei nehẽ: “Yvagi pe ti ikatu katu nhande ve nhaporemonehẽ Jesus'gareheva'ero nhande rekoro ġwaramo. Tupana'ga ti nhande mongoi ojipyri jara'ġa ndeheve nehẽ no ġwemimo'ẽhara'ġa. Ga pyri ti nhande rukatui ġa pavẽi avuirama nehẽ,” e'i ti ġa ikwahava nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga. Nahã ti ejikwahavuka Éfesopeve'ġa pe, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

¹⁹ Ga pe ji ei:

—Gweaporoġitakatuheterame ti Éfesopeve'ġa ikwahavi ndepopoakaheteheve nehẽ. A'ea nde hepiukari ji ve ġa pe nhaporemonehẽ no – kiroki ġa ojiko nde rehe. Nurã ore ei: Ndepopoakaheteavo ġwaramo ti nde ore pokogi nehẽ no. A'ea ore ei, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

²⁰ A'ereki Tupana'ga opopoakara pyvõ Cristo'ga mbogwerava'ja omanove'ġa hugwi.

Opopoakara pyvõ jitehe ga Cristo'ga reroho ojipyri ga mboapyga ojohukoty rõi ga mongovo toko ti ga huvihavuhuhetero yvagi pe okovo nhimoirũharamo javo. Nahã opopoakahetea pyvõ Tupana'ga imombyryvi Cristo'ga pe. Na jitehe ti Tupana'ga imombyryvi nhande ve opopoakahetea pyvõ nehẽ no.

21 Yvaga pype hete Tupana'ga omongo Cristo'ga ojohukoty rõi. Koji'i hete tuhẽ Cristo'ga popoakaramo ojipe'ga hohe pa a'ero. Ipopoaka hete ranuhũ ga a'ero ipopoakaheteve'ga hohe pa ipopoakaheteve'gandehave'ga hohe pa no gãnduvihava'ga hohe pa no gãnduviha'vi'ga hohe pa no. Ga nhaporemõ omondõmondouka ojipe'ga gãmimbotarimova'ea rehe aãwamo. Aerẽ ti ga gã mondomondouka nehẽ no. Ga hohe pa Cristo'ga ipopoaka ojipe'ga hohe pa nhaporemõ no.

22 Tupana'ga ga mongopavukari yvagipeve'ga nhaporemõ vyakotyve'ga nhaporemõ Cristo'ga nhi'iga rupi ga ko gãpojykaharetero javo. Tupana'ga imongopavukari yvagipeva'ea nhaporemõ vyakotyva'ea nhaporemõ Cristo'ga nhi'iga rupi ga ko a'ea pojykaharetero javo. Cristo'ga rekorame ipojykaharetero gãpojykaharetero Tupana'ga ga mongoi gãpojykaharetero - kiroki ga ojiko ga rehe onhimono'ono'oãga jipi tihendu Tupana'ga nhi'iga javo. Nahã Tupana'ga ga mongoi ga'akaãamo tomongo ti ga ga gãmimbotarimova'ea rehe javo.

23 Ga pe ji ei: Cristo'ga ra'oa. A'ereki gaha ga poko ga monhimomiranambava ga mbopopoaka

imombyrypava ġa pe okovo ġa pyri. Nahã ga ġa pojykapavi ohygahipava ġa ndehe jipi. Yvagipeva'ea yvyakotyva'ea ga ipojykapavi ohygahipava hehe jipi no. Yvagipeve'ġa yvyakotyve'ġa ga ġa pojykapavi ohygahipava ġa ndehe jipi no.

2

Tupana'ga ombopyahu nhandereaporoġita

¹ Pehe, ymyaĩ pendeaporoġita Tupana'ga nombopyahui ve. A'ero Tupana'ga pe pe ndekoi omanove'ġa ja. A'ereki ga e'i: “Ji ve ko ġa ambotehea imombigukare'yma ġwaramo gweaporoġitatiruahũa. Ji ndajikoty'ari ġa pavẽi a'ero. A'ereki ġa oko nhiremimbotarimova'ea rehe rūi okote'varuhuavo,” ei Tupana'ga pe mombe'gwovo.

² Ga oko te'varuhu jipi avove'ġa nhaporemo yvya koty. Ymyaĩ nane'ymi pe ndekote'varuhui ġa pavẽi pejikovo ġanduvihavuhu'ga nhi'iġa rupi Satanás'ga nhi'iġa rupi – kiroki ga u yvatea gwyrri okovo yvatea gwyrripeve'ġa nduvihavuhuro no. Ga ko oko ite'varuhuve'ga ndaha'oive'ga. Ndapekoa'javi ganhi'iġa rupi aġwamo. Jara'ġa reki oko ga rupi aġwamo Tupana'ga nhi'iġa rendukatue'yma.

³ Ymyaĩ nhande nhaporemo xako ġa ja nhandekote'vapotaruhuavo nhandekovo nhaneremimbotarimova'ea rehe. Ymyaĩ tiruahũ nhandereaporoġita. Nhande japyakate'varuhui. Nane'ymi nhande rekote'varuhui. Nurã

Tupana'ga nhimonha'ngai nhande rehe kako. Na jitehe jara'ga ndehe ga nhimonha'ngai no.

⁴ Tupana'ga nhande arõ hete ranuhũ reki. Nurã ga nhande porogwetyhetei. ⁵ Emo nhandereaporogita tiruahũ reki. A'ea rupi ga pe nhande rekoi omanove'ga ja. Nhandereaporogita tiruahũrame ga nhandereaporogita mbopyahui reki nhande arõheteavo ġwaramo. Ymyahũ Tupana'ga ombogwera Cristo'ga gamanoa hugwi ga mbopyahuavo. Na jitehe Tupana'ga nhandereaporogita mbopyahui. Opyryhetero ġwaramo Tupana'ga imombopaheteukari pendekote'varuhua pejikogame ga rehe.

⁶ Ymyahũ Tupana'ga Cristo Jesus'ga mbogweravi gamanoa hugwi ga mbopyahuavo. Cristo Jesus'ga pavẽi nhande jikoty'aro ġwaramo ga nhandereaporogita mbopyahui. A'ero ga nhandereaporogita mbuhuri yvagi pe ojipyri no. Ga nhandereaporogita mbopyahui toko ti ga huvihavamo Jesus'ga pavẽi yvagi pe javo. Aġwamo Cristo Jesus'ga apygi Tupana'ga pyri yvagi pe okovo huvihavamo. A'ereki ymyahũ Tupana'ga Cristo Jesus'ga mbuhu ojipyri imombyrymbyryva ga pe. Cristo Jesus'ga pavẽi nhande jikoty'aro ġwaramo Tupana'ga na jitehe imombyryvi nhande ve no ga moirũuka. ⁷ Nahã ti Tupana'ga hepiukari opyrykatukatua nhande ve avuirama nehẽ Cristo Jesus'ga manoro ġwaramo nhande repyga.

⁸ A'ereki opyryhetero ġwaramo Tupana'ga pendekote'varuhua mombo pa hete pe jikoheterame Cristo Jesus'ga rehe. Pe rũi pemombo pejikote'varuhua pejihugwi. Tupana'ga reki omombo imombyrypota pe me

ipotaro ġwaramo. Nurã ji ei: Omombyry tehe ga pe me. ⁹ Aherekokatua kwepya ġwaramo rũi Tupana'ga imombyryvi ahe ve. A'ereki ga e'i: "Te'iyme ti ġa: 'Ji pyryro ġwaramo Tupana'ga imombyryvi ji ve.' A'ea ti ġa te'iyme. Tonhimboheteyme ti ġa a'ero," ei Tupana'ga. ¹⁰ A'ereki Tupana'ga nhande mombyry. Cristo Jesus'ga pavěi nhande jikoty'aro ġwaramo Tupana'ga nhandereaporogita mbopyahui toko katu ti ġa a'ero ojipe'ga pokoga javo. A'ereki ymyahũ nhandereaporogita mbopyahua renonde Tupana'ga e'i: "Nahanahã ti ġa toko katu jipi ojipe'ga pokoga nehẽ," ei ga.

Ojo'ja hete nhandereaporogita

¹¹ Pekwahava'ja ti a'ero. Ymyaĩ jukwaha hete pe ndekoi judeus'garũiva'ero Tupana'gareheve'garũiva'ero. Judeusramo ore orokytiuka orerakwanhapira ore ko Tupana'gareheva'ero javo. A'ea rupi oro'e te'varuhu ore pe me a'ero ojikytiukare'ỹve'ga.

¹² Pekwahava'ja ti. Ymyaĩ pe ndapekoi Cristo'gareheva'ero pejikovo oreirũ'garũiva'ero. Peko pe orere'yja'ga rũi israelitas'ga nde'yja'garũiva'ea judeus'ga nde'yja'garũiva'ea. A'ereki pe ko ambotehea Tupana'ga pe. A'ero Tupana'ga nde'i pe me: "Tamombyry ti ji pe me." A'ea rũi Tupana'ga ei pe me. Nurã pe ndape'ei: "Aerẽ ti nhande hoi yvagi pe Tupana'ga pyri nhandejupa avuirama nehẽ." A'ea rũi pe ei. Ndapekoi pe Tupana'gareheva'ero. Nahã pe ndekoi pejikovo okote'varuhuve'ga pyteri pe. ¹³ Na tuhẽ. Ymyaĩ irupeve'ga

ja pe ndekoi Tupana'ga hugwi pejikovo ġwaramo judeus'ġarūiva'ero. A'ereki ymyaĩ pe ndapejikoty'ari ga pavēi.

Aġwamo reki pe ndekoi ira'agweve'ġa ja Tupana'ga hugwi pejikoty'aro ġwaramo Cristo Jesus'ga pavēi. Tupana'ga pavēi pe jikoty'ari kiro. A'ereki Cristo'ga gwekoa reka'voguka omanomo pe ndepyga. ¹⁴A'ereki Jesus'ga nhandepy'a noġatu nhande jikoty'aro ġwaramo onhipavēi.

Ymya judeusramo ore nopoarōhetei. Pe na jitehe judeus'ġarūiva'ero pe norearōhetei no. Nhanenhoarōe'yma ko hovapiahava ja nhandepyteri pe. Aerē Cristo'ga nhande monhoarōuka nhande mbohoryva'javi Tupana'ga rehe. Nahā ga nhande mbojogwerekokatuavo. Aġwamo judeusramo ore roryvamo pe ndehe. Na jitehe judeus'ġarūiva'ero pe ndoryvamo ore rehe. A'ero hovapiahava'java'ea ndogwerecoa'javi nhandepyteri pe. A'ereki nhanenhoarōe'yma opi nhande hugwi. ¹⁵A'ereki Cristo'ga omombi nhandejogwerekote'varuhua omanomo ġwaramo nhande repyga. A'ea rupi ga e'i: “Ndatekwava'javi kiro Moisésva'ea rembikwatijaragwera rehe,” ei ga.

Aherembikwatijara e'i judeus'ġa pe jate. Jesus'ga manoa renonde oronhimboheteavo judeusramo ore ei pe me judeus'ġarūiva'ea pe: Ore ve jate Tupana'ga onhi'ĩ. Pe me rūi ga onhi'ĩ. Nahā ore ei ore ko pe hohe javo. A'ea rupi Moisésva'ea rembikwatijara ko nhanemonhoarōe'ymukava'ea a'ero.

Aherembikwatijara rehe ndatekwava'javi aġwamo. Judeusva'ero ore jikogame Cristo'ga

rehe ga orereaporoĝita mbopyahui. Na jitehe Cristo'ga pendeaporoĝita mbopyahui no pe jikogame ga rehe judeus'ĝarũiva'ero. Nhandereaporoĝita mbopyahurame ga nhandereaporoĝita mbojo'javi a'ero. Nahã ga nhandepy'a noĝatui nhande monhoarõheteuka. ¹⁶ Nahã yva rehe omanoro ĝwaramo Cristo'ga nhandereaporoĝita rerojijyi nhandereaporoĝita mbopyahuavo. Omano ga yva rehe imombiga nhandejogwerekote'varuhua nhande mongovo oja'oro. “Nahã ti ji imombigi ĝandekote'varuhua Tupana'ga pe nehẽ no,” ei ga.

¹⁷ Cristo'ga uhu yvya koty pyryva'ea mombe'gwovo. “Tanoĝatu ti judeus'ĝarũive'ĝa py'a – kiroki ĝa oko irupeve'ĝa ja Tupana'ga hugwi ga kwahave'yma ĝwaramo,” ei ga. “Tanoĝatu ti judeus'ĝa py'a no – kiroki ĝa oko ira'agweve'ĝa ja Tupana'ga hugwi ga kwahava ĝwaramo,” ei Cristo'ga pyryva'ea mombe'gwovo pe me ore ve no.

Pe me ga ei, a'e ji. A'ereki pe peko judeus'ĝarũiva'ero. Ore ve ga ei, a'e ji. A'ereki ore oroko judeusva'ero. ¹⁸ Nhande ve nhaporemo ga ei, a'e ji. A'ereki Cristo'ga manoro ĝwaramo nhande repyga Tupana'ga ra'uva tuhẽ nhande pojyka nhande nhaporemo. Gara'uva nhande pokoga ĝwaramo nhande nhi'iĝi Tupana'ga pe nhanderuvete'ga pe.

¹⁹ A'ero judeus'ĝarũiva'ero pe ndapekoa'javi ambotehero Tupana'ga pe kiro. Ga nde'ia'javi pe me: “Jigwyripeva'ea rũi pe ndekoi.” A'ea rũi ga ei pe me aĝwamo. A'ereki aĝwamo pe peko or-eirũramo pejikovo Tupana'ga remimo'ẽharamo ore

javijitehe. Tupana'ga oko oreruvihavuhuhetero penduvihavuhuhetero no. Peko pe Tupana'ga re'yjamo.

²⁰ Jesus Cristo'ga moirūhara'ğa ojikogypy Jesus Cristo'ga rehe Tupana'ga nhi'īga mombe'uhara'ğa pavēi. Aerē pe jikogi Jesus Cristo'ga rehe no. Ga pe ji ei onga pyhykava. A'ereki ға ojikogypy Cristo'ga rehe pejikoga renonde. Jesus Cristo'ga pe tuhē ji ei onga pyhykava ruvihava. A'ereki ga rehe nhande xajiko ға pavēi. ²¹ Ga pavēi nhandejikoty'aro ғwaramo nhande nhaporemo xajogwereco katu katu nhandepyrypyryvamo tu katu ti Tupana'ga nhandepyteri pe jipi javo. Nahā ko nhande Tupana'ga rongapyryva ja gambohetehava ja nhandejikoty'aro ғwaramo Jesus Cristo'ga pavēi nhandepojkaharete'ga pavēi. ²² Na jitehe ga pavēi pe jikoty'aro ғwaramo pehe Tupana'ga ra'uva pe mbojogwereco katu katu pe mombyrymbyryva pe pyri ti Tupana'ga ruvi jipi javo.

3

Paulova'ea omombe'u Tupana'ga nhi'īga judeus'ғarūiva'ea pe

¹ Jihi ko ako cadeia pype kiro. A'ereki ji aporavyky Jesus Cristo'ga pe ga mombe'gwovo pe me judeus'ғarūiva'ea pe Cristo'ga omano pe ndepyga javo. Nurā ojipe'ğa ji mongi cadeia pype tomombe'ua'javyme ti ga Cristo'ga judeus'ғarūive'ğa pe javo.

² Pekwaha po pe Tupana'ga eagwera ji ve. Ymya Tupana'ga ei ji ve: “Eho eporavykyavo pyryva'ea mombe'gwovo Cristo'ga mombe'gwovo

judeus'garũive'ġa pe. Tokwaha ti ġa jipyryva ojive,” ei Tupana'ga ji ve. ³ A'ero ga hepiukari ji ve ikwahavuka ji ve ġwembiepiukari pyre'yma. Tupana'ga rembiepiukara mombe'gwovo ji akwatija'ri pe me oji'i. ⁴ Imonhi'igame nhirembikwatijara po ti jukwaha pe me nhirembikwahava nehẽ. A'ereki Tupana'ga okwahavuka ji ve ġwembiepiukari pyre'yma Cristo'ga mombe'gwovo.

⁵ Ymyahũ Tupana'ga ndokwahakatuukari ahe ve ġwembiepiukari pyre'yma. Aġwamo reki ga ikwahaheteukari pyryve'ġa pe – kiroki ġa oporavyky katu ga pe ganhi'igã mombe'uhara'ġa Cristo'ga moirũhara'ġa pavẽi. Tupana'ga gwa'uva mondoi ġa pyri tohepiuka ti jira'uva ġa pe nhirembiepiukari pyre'yma javo.

⁶ A'ero Tupana'ga ra'uva i'ei: “Judeus'garũive'ġa ti tuhu yvagi pe upa Tupana'ga pyri avuirama nehẽ judeus'ġa pavẽi nehẽ,” e'i Tupana'ga ra'uva. “Ga nhaporemõ oko gareheve'ġa Cristo Jesus'ga ra'oa. A'ero nahanahã ga imombyryvi ġa pe judeus'garũive'ġa pe judeus'ġa pe no Cristo Jesus'ga manoro ġwaramo ġa ndepyga. A'ereki pyryva'ea mombe'ua renduva ġa jikogi ga rehe. A'ero ga imombori ġandekote'varuhua ġa hugwi ġa pojkavo.” Nahã Tupana'ga ra'uva i'ei ikwahavuka Tupana'ga rembiepiukari pyre'yma pyryva'ea kwahavuka ganhi'igã mombe'uhara'ġa pe Cristo'ga moirũhara'ġa pe no.

⁷ Pyryva'ea pe Cristo'ga mombe'ua pe Tupana'ga ei ji ve: “Paulo, emombe'u ti Cristo'ga judeus'garũive'ġa pe. Nahã ti eporavyky ji ve,” ei ga. A'ero ga ji mbopopoakari opopoakara pyvõ

toporavyky katu ti ga ji ve javo. Opyryhetero ġwaramo ji ve ga ji mongoi toko ti ga Cristo'ga mombe'uharamo javo.

⁸ Jihi reki Jesus'gareheve'ġa gwyre'i'i pa garemimo'ēhara'ġa gwyre'i'i pa ji rekotehei! Ji ve reki Tupana'ga pyryhetero emombe'u ti Cristo'ga pyrykatukatua judeus'ġarūive'ġa pe javo. Manameuhū ti nhande ikwahapavi Cristo'ga pyrykatukatua! Ndikwahapavi po ti nehē!

⁹ Jypya Tupana'ga oapo pa hako. A'ea rupi ga ndohepiukari ġwemimbotarimova'ea. A'ereki ga nomombe'ukatui Jesus Cristo'ga hako. Aġwamo ji ve Tupana'ga ei opyryhetero: “Ekwahavuka ti ġa pe nhaporemō nhiremimbotarimova'ea nhirembiepiukaripyre'yma,” ei ga.

¹⁰ Takwahavuka ti ji Cristo'gareheve'ġa pe a'ero. Tohepiuka ti ġa aġwamo Tupana'ga rembikwahaparava ipopoakaheteve'ġa pe ipopoakaheteve'ġandeheve'ġa pe no – kiroki ipopoakaheteve'ġa omondondouka ojipe'ġa ġwemimbotarimova'ea rehe yvagi pe ipopoakaheteve'ġandeheve'ġa pavēi. ¹¹ A'ereki ymyahū Tupana'ga heaporoġita ypy hako. A'ero ga ei: “Omanomo ġwaramo ti Cristo Jesus'ga ġapoykaharetero ojiheve'ġa mbojikogukari ojihe ġa nderua ji pyri nehē,” ei Tupana'ga ojapyakappyavo gweaporoġitaro.

¹² Nurā nhandejikoty'aro ġwaramo Cristo Jesus'ga pavēi nhande ndipojihuvi. A'ereki nhande xa'e: Tupana'ga ko nhande rendu pota nhande arōheteavo. Nhande nhi'īġi Tupana'ga pe a'ero nhandejikoga ġwaramo Cristo'ga rehe.

13 Nurã ji ei pe me: Tapene'ouhũi pejikyhyjie'yma hahyrame ji ve ji pe ndepyyga ġwaramo. A'ereki ġa ji mongi cadeia pype ji Cristo'ga mombe'urame pe me judeus'ġarũiva'ea pe. Hahyrame ji ve ojipe'ġa e'i: "Paulo'ga Éfesopeve'ġa arõhetei," ei ġa pe mboheteavo. Pejoryjory ti a'ero!

Cristo'ga nhande arõ hete

14 Jijapyakaramo Tupana'ga pyryva rehe ji renypy'andurugi Jesus Cristo'ga ruva'ga rovai pyteri pe nhandepojoykaharete'ga ruva'ga rovai pyteri pe nhinhi'iġa ga pe pe ndepyyga a'ero. 15 Ga pe gareheve'ġa nhaporemõ ei apina'ga. Nahã ġa ei – kiroki ġa yvagi pe, kiroki ġa yvya koty no. A'ereki Tupana'ga oko ġanduvete'ga. 16 Ji nhi'iġi Tupana'ga pe pe ndepyyga. A'ero ji ei ga pe:

–Ndera'uva tombopopoaka Éfesopeve'ġa ndeaporoġita ġa mbokatuavo toko katu ti ġa javo. Nahã ti nde ġa pokoheteuka nehẽ. A'ereki nde ndepopoaka hete epyryhetero ekatukaturõ. 17 Gandeaporoġita popoakaramo ti Cristo'ga ġa pojoykai jipi a'ero. A'ereki ġa ojiko ga rehe, a'e ji Tupana'ga pe.

–A'ero nane'yimi ti ġa vy'ari jipi nde rehe nehẽ Cristo'ga rehe no ojogwehe nehẽ no. Oko katu ti ġa nde arõheteavo Cristo'ga arõheteavo no onhoarõheteavo nehẽ no. Noarõhetepigi ti ġa nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyyga. 18 Onhoarõheterame ti ġa ikwahavi Tupana'ga remimo'ẽhara'ġa pavẽi nhaporemõ nehẽ Cristo'ga nhande arõ hete javo. "Nane'yimi ga nhande arõ hete," e'i ti ġa ojohupe nehẽ. "Nhande nhaporemõ ga nhande arõ katu

katu!” Nahã ti ġa ei onhimomby'avo ikwahava oyvyteri pe nehê, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga. Onhoarõheterame ti ġa ikwahakwahavi.

¹⁹ —Ga ti e'i jitehe a'ero nehê: “Ndikwahapavi reki nhande nahanahã Cristo'ga nhande arõ hete javo. A'ereki tegwete ahereaporoġitapava hehe Cristo'ga ahe arõheteranuhũro ġwaramo,” e'i ti ġa nehê, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga. Cristo'ga remiarõhetea kwahaheterame tuhê ti nde javi-jitehe ġa ndekoi. Ndepyryva ti ġa herekopavi nehê, a'e ji Tupana'ga pe. A'ea pa ji apota ġa pe, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

²⁰ Po nhande nhi'ġi Tupana'ga pe nahanahã ti emombyry ore ve javo, koji'i hete tuhê po ti ga imombyryhetei nhande ve nehê. Po nhande japyakai nahanahã ti Tupana'ga imombyryvi nhande ve javo, koji'i hete tuhê po ti ga imombyryhetei opyryhetero nhande ve nehê. Nahã ga pyryhetero nhande ve opopoakara pyvõ. Opopoakara pyvõ ga nhande pojyka nhandereaporoġita mbopopoaka. ²¹ Kiro ji ei ga pe a'ero:

—Tanemboukwaha ti Cristo Jesus'gareheve'ġa. Tanemboukwaha ti ġa nde kwahavuka ndepyryva kwahavuka no ndepopoakara kwahavuka no. Cristo Jesus'ga rembipojykaro ġwaramo ti ġa tanemboukwaha avuirama nehê. Na tuhê! Amém! a'e ji Tupana'ga pe.

4

Cristo'gareheva'ero ti pejogwereko katu

¹ Nurã ji ei pe me jitekovo cadeia pype nhandepojykaharete'ga mombe'gwovo ġwaramo. A'e ji pe me: Tupana'ga pe mo'emo'ẽ toko ti ġa Cristo'gareheva'ero okokatuavo javo. Nurã ti nane'ymi peko katu pejikovo garemimbotarimova'ea rehe, a'e hete ji pe me.

² Tapenhimbohetei'i'i ti. Penhimoġatyromba ti. Penhimomirana ti penhimonha'ngae'yma pejogwerekokatuavo penhoarõheteavo.

³ Tupana'ga ra'uva pe pojykai pendeaporoġita mbojo'java pe monhoarõheteavo. Nane'ymi ti pejirokwa pejogwerekokatuavo a'ero inoġatuavo pejopy'a penhimonha'ngae'yma pejogwehe. A'ea ti pepota hete. Nahã ti pendeaporoġita ndojirojjiyi imbojoyvyre'yma ojogwehe nehẽ. A'ea nhaporemõ ji ehetei pe me.

⁴ Cristo'gareheva'ero nhande nhaporemõ ko Cristo'ga ra'oa. Ojipejiva'ea jate reki ko gara'oa. Nhande nhaporemõ Tupana'ga ra'uva nhande pojyka. Ojipejiva'ea jate reki ko gara'uva. Nhande nhaporemõ ti Cristo'ga nhande reroho yvagi pe nhande mongovo Tupana'ga pyri avuirama nehẽ Tupana'ga nhande mo'emo'eamo ġwaramo ojive. A'ea rehe jate ko nhande nhaporemõ xanhimbovy'a.

⁵ Nhande nhaporemõ xako Cristo'ga remimbotarimova'ea rehe. Ojipeji jate reki ko nhandepojykaharete'ga Cristo'ga. Ga rehe jate nhande nhaporemõ xajiko. Nhande nhaporemõ nhande nhimobatizaukarame nhande xa'e: Jesus Cristo'ga omano nhande ve nhandereaporoġitatiruahũa mombiga nhandereaporoġita mbopyahuavo no nhande

jikogame ga rehe. A'ea pe jate nhande nhaporemo xa'e nhandehimobatizauka.

⁶ Nhande nhaporemo xa'e Tupana'ga pe nhanderuvihavuhete'ga. Ga pe nhande nhaporemo xa'e nhanderuvete'ga. Ojipeji jate ko Tupana'ga. Gaha ipopoaka ojipe'ğa hohe pa. Nane'ymi ga oko yvya koty yvaga koty no ipojoykapava. Ga nhande pojyka nhande nhaporemo.

⁷ Nhande nanenani Cristo'ga pyryhetero imbuhua pyryva'ea nhande ve nhande mbokarakatuuka nahã ti pe ojipe'ğa pokogi javo. Gwemimbotarimova'ea rehe ga rekoi nahanahã ji pe mbokarakatuuka javo. ⁸ A'ea mombe'gwovo Tupana'ga rembikwatijarukara e'i hako:

“Ojiupirame yvate ga ġwembipyhyhara'ğa nderohoi ojupi ojirovia.

A'ea rupi ga imondoi pyryva'ea yvyakotyve'ğa pe,” e'i Tupana'ga rembikwatijarukara hako.

⁹ “Ojiupi ga yvate,” e'i. Nurã nhande ikwahavi gajyvypyagwera yvatea hugwi. A'ereki ojiupia renonde ga ogy yvya koty ogwovo omanove'ğa gwyri pe. ¹⁰ Kiroki ga ogy Cristo'ga – gaha ojiupi yvate a'ero ogwovo yvaga aherovai nhaporemo okovo nhandepojoykaharete'ga. “Tako ti ji yvyakotyva'ea pyri nanani yvyakotyve'ğa pyri nanani no yvagipeva'ea pyri nanani no yvagipeve'ğa pyri nanani no,” e'i Cristo'ga ogyva. A'ea ga ei ojiupia no.

¹¹ A'ero ga imondoi pyryva'ea yvyakotyve'ğa pe opyryhetero javo jara'ğa pe: “Peko ti nhi-moirũharamo pejigwovo ji mombe'gwovo haji-heve'ğa pe,” e'i Cristo'ga.

Jara'ga pe ga ei: “Peko ti Tupana'ga nhi'iga mombe'uharamo nahanahã Tupana'ga ei pe me javo ga pe,” ei Cristo'ga.

Jara'ga pe ga ei: “Peropero ti peho pyryva'ea mombe'gwovo ji mombe'gwovo ga pe ga mbojikoguka ji rehe,” ei Cristo'ga.

Jara'ga pe ga ei: “Pehepia katu ti ga pokoga – kiroki ga ojiko ji rehe. Pembo'e katu ti ga nhinhi'iga rehe no,” ei Cristo'ga.

¹² A'ea rupi ga ei: “A'ea ji ei pe me. A'ero ti pe nhombopopoakaakari penhomongokatukatuavo penhomboavujikwea nehẽ. A'ero ti pe poravykykwahavi Tupana'ga pe pejopokopokoga Tupana'ga remimbotarimova'ea kwahapavuka pejohupe nehẽ. A'ero ti pe pejogwereco katu pejikoheteavo Tupana'ga rehe pejikokatuavo nehẽ,” ei ga. “A'ereki jira'oa a'e ji pe me,” ei Cristo'ga.

¹³ A'ero tuhẽ ti ojo'ja nhande jikohetei Tupana'ga rehe nehẽ. Nhande ojo'ja Tupana'ga ra'yra'ga kwahahetei nehẽ no. A'ero ti nhande nhimbovyvyri nhandereaporoğitapyryvamo nehẽ. A'ero ti Cristo'ga javijitehe nhande rekokatui nhandepyyryvamo nehẽ.

¹⁴ Nurã ti nhande ndiakoa'javi tayri'ga ja nehẽ. Tayri'ga gwerojijyjijyi'iuhu ojeaporoğita jipi ojipe'ga ega'era me ga pe. Na jitehe po ojipe'ga ega'ei nhande ve no. Ojapyakavo tehe ga nhande mbo'ei gweaporoğitate'varuhuavo nhande moandyandyipota o'mbero nehẽ. Nhanderekoa'jave'ymame tayri'ga ja ti nhande nianhimbo'eukari ga pe nhaporemo nehẽ.

Ndirojijyukara'jara'javi ti nhandereaporogita nehẽ.

¹⁵ Xanhi'igatu ti nhande a'ero a'itituhẽva'ea mombe'gwovo nhanenhoarõheteavo nehẽ. A'ero koji'i ti nhande rekoi Cristo'ga ja nhandejikoty'a ga pavẽi nhandekovo ganhi'iga rupi nhaporemo nehẽ. A'ereki ga pe nhande xa'e nhaneakağa. ¹⁶ A'ereki ga tuhẽ ko nhandepojoykaharetea. Cristo'ga ra'oa xa'e nhande nhandejive nhandejikoga Cristo'ga rehe. Gaha nhande mohiğatui nhande mbojogwerekokatuavo nhande retakwera'ja. Okovo ġwemimbotarimova'ea rupi ga nhande mboporavykyparavuhui nhande mbojopokoga. Nahã ti koji'i nhande nhombopopoakari nhanenhombojikoga Tupana'ga rehe nhanenhoarõheteavo nhanenhomombyrymbyryva nehẽ.

Ipyahu nhandereaporogita

¹⁷ Nurã nhandepojoykaharete'ga pavẽi jijjikoty'aro ġwaramo ji ehetei pe me: Pepohi ti pejikoagwera hugwi. Peko ti peje'yja'ğa ja rũi judeus'ğarũive'ğa ja rũi - kiroki ġa ndojikogi Cristo'ga rehe. A'ereki ġa heaporogita tehe okovo jipi.

¹⁸ Satanás'ga ndokwahavukari ġa pe ġandeaporogita mbopyahuukare'yma Tupana'ga pe. Ypytunahivareheve'ğa'java'ero ko ġa ndekoi a'ero. Ga ndokwahavi Tupana'ga. A'ereki ġa ndokwahapotari ga. ¹⁹ Nurã oyvyteri pe ġa ndapyryvi. A'ereki ġa ojipokwaha Tupana'ga kwahapotare'yma rehe. A'ero ġa nhikwava'eği okote'varuhua pe oakwahave'yma.

Gwereco ĝa ĝwembireko'ĝarũive'ĝa no ĝa nderekote'varuhuavo. Nahanahã ĝa ndekote'vate'varuhupavi okote'varuhupotapota.

²⁰ Pehe reki nanongara rehe rūi pe nhimbo'ei pejikogirẽ Cristo'ga rehe. Cristo'ga rehe pe penhimbo'e. Ga oko katu hete. ²¹ Pehendu pe Jesus'ga mombe'ua ĝa ga mombe'urame pe me. Ga pe mbo'ei a'itituhẽva'ea rehe ikwahavuka pe me nahanahã Jesus'ga oko javo.

²² Gamombe'ua renduvame pe ikwahavi javo: “Xapohi ti nhandereaporoĝitaymyana hugwi. A'ereki nhandereaporoĝitatiruahũrame nhande xako te'vate'varuhu nhanenhimoandyandyita nhanerembipotata'varuhuro ĝwaramo,” pe'e pe ikwahava. ²³ “Timbopyahuukara'jara'ja ti nhandereaporoĝita. A'ero pyryva'ea rehe ti nhande japyakai nehẽ,” pe'e pe ikwahava. ²⁴ “Xanhimboheaporoĝitapyahuukari ti Tupana'ga pe hendukatuavo ganhi'iga. Nhandereaporoĝita mbopyahurame ti Tupana'ga nhande mongo katu nhande mombyryva nhande mongovo oji'ja nehẽ,” pe'e pe. “Ga nhande mombyryvame ti nhande rekoi a'itituhẽva'ea rehe nehẽ.” A'ea pe'e pe ikwahava pejikoga ga rehe gamombe'ua renduvame.

²⁵ Nurã ti tape'mbea'javi. Pe napenani ti penhi'igatu pejikotyve'ĝa pe a'itituhẽva'ea mombe'gwovo. A'ereki nhande ko nhande-jogwe'yjava'ea Cristo'ga pavẽi nhandejikoty'aro ĝwaramo. ²⁶ Penhimonha'ngarame ti tapekote'varuhui. Ypytuna renonde ti penhimonha'ngapi. ²⁷ Penhimonha'ngapige'ymame kotihĩ ti Diabo'ga pe mongo te'varuhu nehẽ.

A'ereki ga ko ite'varuhuve'ga Satanás'ga. Tapenhimongote'varuhuukari ti ga pe a'ero ga pokoge'yma.

²⁸ Iporomive'ga ti tomima'javyme kiro. Toporavyky katu ti ga jipi ipyhykatuavo ojive. A'ero ti ga herekoi timondo ti mo imbatere'yve'ga pe javo.

²⁹ Tapenhi'ite'varuhui ti pejohupe penhombotegwetee'yma. Penhi'igatu ti pejohupe penhombopopoaka pejopokoga imombyryva pejohupe.

³⁰ Tapemongoveveuhui ti Tupana'ga ra'uvapyryva. Gara'uvapyryva uhu upa pe pyri. A'ereki Tupana'ga e'i: "Amondo ti ji jira'uvapyryva ga pyri nehẽ - kiroki ga ojiko Cristo'ga rehe. Jukwaha hete ti a'ero gandekoa jireheva'ero. Opyta ti jira'uva ga pyri Cristo'ga mbuhua nehẽ. A'ero ti jijipyri ji ga nderurukari Cristo'ga pe ga mbopiro'yavo gandekote'varuhua hugwi nhaporemo nehẽ," ei Tupana'ga.

³¹ Pepohi ti ga'arõe'ymuhũa hugwi penhimboahivuhua hugwi no penhimonha'ngahetea hugwi no penhinhi'igahyahiva hugwi no penhi'ite'varuhua hugwi no. Tapetiruahũ ti pejohupe. A'ea hugwi ti pepohi. ³² Pejogwereco katu ti. Pejoporogwety ti. Tupana'ga pyry pe me henonha'jave'yma pendekote'varuhua Cristo'ga manoro gwaramo pe ndepyga. Ga ja ti tapehenonha'javi ojipe'ga ndekote'varuhua pejive pepyryvamo ga pe.

5

Tupana'gareheva'ero ti peko katu

1 Tupana'ga nohenonha'javi pen-dekote'varuhua. Nurã ti peko Tupana'ga ja pejikovo gara'yramo garemiarõhetero. ² Penhoarõ hete ti. A'ereki Cristo'ga nhande arõ hete omanomo nhande repyga ojijukauka ġa pe. Nahã ga rekoi jukapyra'java'ero Tupana'ga pe. Nahã ga nhikwava'eġame pyry Tupana'ga pe.

3 Taperekoi ti penhimbireko'ġarũive'ġa. Ojipe'ġa no taperekote'varuhui'i'i ti ġa Tupana'ga remimo'ēharamo pejikovo ġwaramo. Ojipeva'ea rehe ite'varuhuva'ea rehe nhaporemō ti tapekoi. Tapepotaruhui ti ojipe'ġa apoa. Tapekoi'i'i ti na Tupana'ga remimo'ēharamo pejikovo ġwaramo. A'ero po ti ojipe'ġa nde'i'i'i tuhē pe me nehē.

4 Tape'ete'varuhui ti. Tapeakwahavi ti. Tapenhi'itehei ti. Tapejai ti ite'vava'ea. A'ea rehe nhaporemō ndatekwava'javi Tupana'gareheva'ero pendekoro ġwaramo. Emo pyry hete pe'erame Tupana'ga pe: “Ndepyry hete nde!” A'ea ti pe'ji.

5 A'ea ji epavi pe me. A'ereki ġahã ndohoi yvagi pe Tupana'ga pyri – kiroki ġa gwereko ġwembireko'ġarũive'ġa. Kiroki ndapyryvive'ġa ojipe'ġa ndereko te'varuhu – ġahã ndohoi yvagi pe no. Kiroki ġa opotaruhu ojipe'ġa apoa – ġahã ndohoi yvagi pe no. A'ereki nahã ġa mbatera arõ Tupana'ga arõa hohe. Ganduvihavuhuhete'ga rũi ko Cristo'ga. Ganduvihavuhuhete'ga rũi ko Tupana'ga. Ndohei ti ġa yvagi pe Cristo'ga pyri Tupana'ga pyri upa nehē. A'ea pe pekwaha.

6 Tapenhimoandyandyjukari ti ġa pe ġa eteherame. A'ereki ġa e'i okote'varuhua pe: “A'ea rupi nhande ndiakote'varuhui,”

ei ġa onhi'iteheavo o'mbero. Tapenhi-moandyandyjukari ti ġa pe pejikoe'yma ġanhi'iga rupi. A'ereki Tupana'ga noarōi nanongara ite'varuhua. Kiroki ġa oko te'varuhu Tupana'ga renduve'ŷve'ġa – ġa ndehe ti Tupana'ga nhimonha'ngai a'ero nehē. ⁷ Nurā ġanhi'iga rupi rūi ti peko ġa moirūe'yma. ⁸ A'ereki nypytunahiva'javi pe me kiro.

Ymya'ĩ pe peko ypytunahivareheve'ġa ja – kiroki ġa ndokwahavi hepiage'yma. Ga javijitehe pe ndapekwahavi. Peko te'varuhu pe Tupana'ga kwahave'yma. Aġwamo reki nhandepojykaharete'ga Cristo'ga jikoty'aro ġwaramo pe pavēi kojahua ja pe me. A'ereki pe Tupana'ga kwaha. Nurā ti peko katu kojahuarupive'ġa ja ikwahapyra'ġa ja Tupana'ga ra'yra'ġa ja.

⁹ Gara pe ji ei ji erame: Kojahuarupive'ġa ja ti peko? Kiro ji imombe'ui pe me: Pejogw-ereko katu pa ti. Peko katu pa. Pemombe'u pa ti a'itituhēva'ea ojipe'ġa moandyandyje'yma. Nanongara rehe Tupana'ga ra'uva nhande mbo'ei ikwahavuka nhande ve. ¹⁰ Penhimbo'e ti takwaha ti ji nhandepojykaharete'ga remimbotarimova'ea javo Cristo'ga remimbotarimova'ea.

¹¹ Ypytunimo ojipe'ġa ndekoi tianderepiagyme ti ġa javo. A'ero ġa ndekote'varuhui. Ga ja rūi ti peko a'ero. Tapekote'varuhui ti. A'ereki nanongara'ga ndojogwerekokatui. Ndokokatui ġa. Nomombe'ui ġa a'itituhēva'ea. Pe'ji ti ġa pe a'ero: “Tapekote'varuhua'javi ti. Pepohi ti pejikote'varuhua hugwi imomboruka Cristo'ga

pe pejikoga ga rehe.” A'ea ti pe'ji ġa pe ġandekote'varuhua mboukwahava.

¹² Oko te'varuhu ranuhū ġa onhimima tianderepiagyme ti ġa nhande rekorame a'ea rehe javo. Nimombe'upotari nhande ġandekote'varuhua. A'ereki a'ea rehe nhande niandepoyjayjari. ¹³ Emo ti tiandepoyja hete imombe'gwovo ġa pe. Timombe'u ti ġa pe: Nahanahã pe pekote'varuhu. Pejiko ti Cristo'ga rehe imomboruka ga pe pejikote'varuhua. Nahanahã ga pendekokatua pota. A'ea ti timombe'u ġa pe.

Nhande ġandekote'varuhua mboukwahavame nahã ġa pe ti ġa ndekote'varuhupigi a'ero nehē. A'ereki nhande rendukaturame ti ġa e'i nehē: “Na tuhē! Xako te'varuhu reki nhande,” e'i ti ġa. A'ero ti ġa jikogi Cristo'ga rehe imomboruka ga pe okote'varuhua herojijyjijyita ojeaporoġita okovo kojahuarupive'ġa ja nehē. ¹⁴ Nurã Tupana'ga rembikwatijarukara i'ei:

“Pema'ē ti ikwahaheteavo!

A'ereki pe ndapekwahavi ġa ja

– kiroki ġa oki upa ikwahave'yma.

Pendeaporoġita tiruahū.

Nurã Tupana'ga pe pe ndekoi omanove'ġa ja ga kwahave'yma ġwaramo.

Pejirokwa ti imbopyahuuka pejeaporoġita Cristo'ga pe!

A'ero ti ga imboukwahavi pe me pendekote'varuhua.

A'ero ti pe pohiri pejikote'varuhua hugwi pejikoga ga rehe nehē,” ei Tupana'ga rembikwatijarukara.

¹⁵ Nurã peko katu tuhẽ ti. Ikwahave'ỹve'ğa ja rũi ti peko. Penhimombaragwaha ti ikwahava. ¹⁶ Pereko katu ti ға jipi Cristo'ga mombe'ukatuavo ға pe ға ndetakwera'ja nehẽ. A'ereki ға oko te'vate'varuhu onhimongyavo. ¹⁷ Nurã pekwaha hete ti. Tupana'ga remimbotarimova'ea rehe ti penhimombaragwaha. Ikwahave'ỹve'ğa ja rũi ti peko.

¹⁸ Tapeheagwryryvi ti ahemboheagwryryva'ea gwove'ỹ vinho gwove'ỹ. A'ereki ahe i'uranuhũrame vinho a'ea ahe mbote'varuhu ahe mongovo tehe. Emo pejipojykauka ti Tupana'ga ra'uva pe penhimongokatuuka.

¹⁹ Penhomogita ti penhimby'yita. Penhimby'yi ti Tupana'ga nhi'iga mombe'gwovo Jesus'ga mombe'gwovo no imombe'gwovo ғandekokatua ғanemimombyryva nhande ve. Nahanahã ti penhimby'ymby'yi nhandepojykaharete'ga pe Cristo'ga pe ga mboheteavo ga rehe pejoryjoryvamo. ²⁰ Pe'ji ti Tupana'ga pe: “Apĩ, ndepyry hete nde imbuhua ore ve. Ore roryroryvamo neremimbuhupava rehe. Ehendu ti orenhi'iga nde ve. A'ereki ore repyga Jesus Cristo'ga omano orepojykaharete'ga.” A'ea ti pe'ji Tupana'ga pe jipi.

²¹ Peko ti penhonhi'iga rehe pejopokoga pe-jogwerekokatuavo Tupana'ga rendukatukatuavo ғwaramo.

Hembirekove'ga

²² Kunhano peko ti penhimbireko'ga nhi'iga rehe pejikoty'aro ғwaramo Cristo'ga pavẽi

nhandepojykaharete'ga pavēi. ²³ A'ereki akwaimbae'ga oko ġwembireko'ga pojykaharamo. Cristo'ga oko ojiheve'ga pojykaharetero – kiroki ga ojatyka tihendu ti Tupana'ga nhi'iġa javo. Na jitehe akwaimbae'ga ndekoi ġwembireko'ga pojykaharamo. Cristo'ga oko ojiheve'ga mbopiro'yharamo imomboa ġandekote'varuhua ġa hugwi. Ga ko ġa'akaġamo, a'e ji a'ero. Gara'oa a'e ji gareheve'ga pe. ²⁴ A'ereki Cristo'gareheve'ga oko Cristo'ga nhi'iġa rehe gaha nhandepojykaharete'ga javo. Na jitehe ti kunha'ġa toko pa ġwembireko'ga nhi'iġa rehe.

²⁵ Cristo'ga oarō hete ojiheve'ga omanomo ġa ndepyga. Na jitehe ti akwaimba'eva'ero pearō hete penhimbireko'ga nderekokatuavo.

²⁶ Cristo'ga omano ojiheve'ga ndepyga tamo'emo'ē ti ji ġa jijive ġa mombyryva javo. Ombopyahu ga ġandeaporogita ġa hendukaturame gamombe'ua. A'ereki ga ohy pa ġandeaporogitatiruahūa ipe'avo ġa hugwi ġa hendukaturame gamombe'ua.

²⁷ Cristo'ga omano ġa ndepyga tuhu ti ġa ji pyri okatuhetero javo. “Ndite'varuhui'i ti ġa otiruahūe'yma tuhē a'ero nehē,” ei ga. “Nurā ti ġa pyryvamo okokatuavo nehē,” ei ga omanomo.

²⁸ Nhande tia'ngu nhandeja'oa nhandenhiarōheteavo. Na jitehe ti akwaimbae'ga toarō hete ġwembireko'ga ġa a'nguheteavo ġa pokoga. Kiroki ġa oarō hete ġwembireko'ga – ġahā onhiarō hete. ²⁹ A'ereki nhande nhaporemo niarōhetee'ŷangavi nhandeja'oa. Tia'ngu reki nhande nhandeja'oa nhandejiporaka. Nahā Cristo'ga nhandepojykaharete'ga nhande arō hete ojiheva'ea nhande a'nguheteavo nhande

pokoga. ³⁰ A'ereki gareheva'ero nhande xako gara'oa re'yjava'ero tuhẽ, a'e ji.

³¹ Tupana'ga rembikwatijarukara e'i:

“Nurã akwaimbae'ga ja'ogi uva'ga hugwi oy'ga hugwi no ġwembirekokaturo.

Ga ojogwerekoro ġwaramo ojipejiva'ea'java'ea akwaimbae'ga kunhahẽa pavẽi,” e'i Tupana'ga rembikwatijarukara.

³² A'ea rehe jijapyakaheterame ji akwaha on-himiva'ea ikatuheteva'ea, a'e ji. A'ea pe ji ei: Cristo'ga ojogwerekoro gareheve'ga pavẽi – kiroki ġa ojatyka tihendu ti Tupana'ga nhi'iġa javo.

³³ A'ero ji ei akwaimbae'ga pe ġa ndetakw-eraja tuhẽ: Penhiarõ hete pe. Na jitehe ti pearõ hete ti penhimbireko'ga a'nguheteavo ġa pokoga. Kunha'ga pe ji ei no: Pemondo ti pejeaporoġita imohina penhimbireko'ga nhi'iġa rehe.

6

Tayri'ga; ganduva'ga; gay'ga

¹ Tay'ririro pehendu katu ti pejuva'ga nhi'iġa penhy'ga nhi'iġa no Cristo'ga rendukatuavo ġwaramo. A'ereki a'ea ko pyry Cristo'ga pe nhandepojykaharete'ga pe.

² “Pemondo ti pejeaporoġita imohina pejuva'ga ndehe penhy'ga ndehe no,” ei Tupana'ga ikwatijaruka hako.

A'ea ji imombe'ui pe me. A'ereki a'ea Tupana'ga okwatijarukarypy Moisésva'ea pe amombyry ti ġa pe javo. ³ A'ereki garembikwatijarukara e'i:

“Po pemondo pejeaporoġita imohina pejuva'ga ndehe penhy'ga ndehe no,

a'ero ti pyryhetero pe me nehẽ.
 Mbaigwe hete ti pe nduvi yvya koty
 pemañoa renonde nehẽ no,” e'i
 garembikwatijarukara.

⁴ Ganduvamo tapemonhimonha'nganha'ngaukari
 ti peja'yra'ga pejihe ja'javo ga pe. Pearõ hete ti ga
 mbo'ekatuavo ga monhimomboaka. Pembo'e ti
 ga Cristo'ga nhi'iga rehe nhandepojykaharete'ga
 nhi'iga rehe toko katu ti ga javo.

Gapojykahara'ga; gapyrive'ga

⁵ Ojipe'gapyriva'ero ipiro'ye'ÿva'ero pehendu
 katu ti ganihi'iga peporavykykatuavo ga pe.
 Pehendu katu ti ga nhi'ipo'ruavo. Pekihyji hete ti
 ga hugwi mara'ngu po ji jiporavykyte'varuhuavo
 ga pe javo. Peporavyky katu ti pejikokatuavo
 Cristo'ga rendukatuavo gwaramo.

⁶ Peko ti ojipe'ga ja rui. Opojykahara'ga
 gwepiagame ga oporavyky katu tianembohete
 ti ga javo. Ga gwepiage'ymame ga ndoporavykyi.
 Peko ti ga ja rui. Pejipojykahara'ga pejepiagame
 ti peko ganihi'iga rupi. Ga pejepiage'ymame ti
 peko ganihi'iga rupi jitehe peporavykykatuavo.
 Cristo'gareheva'ero ti pejirokwa pejiporavykykatuavo
 pejipojykahara'ga pe pejoryjoryvamo
 nanongara Tupana'ga opota javo. ⁷ Peporavyky
 pota ti pejipojykahara'ga pe. Pe'ji ti pejiyvyteri
 pe: “Nhandepojykahara'ga pe jate rui nhande
 poravykyi. Nhandepojykaharete'ga pe Cristo'ga
 pe nhande poravykyi no nhande poravykyrame
 ga pe.” A'ea ti pe'ji.

⁸ A'ereki pe pekwaha javo: “Po nhande xapo-
 ravyky katu nhandekokatuavo, a'ero ti Cristo'ga

nhandepojykaharete'ga imombyryvi nhande ve ikwepyga nehẽ. A'ereki Cristo'ga omombyry okokatuve'ga pe nhaporemo ikwepyga ga poravykykaturame. Omombyry ga ipiro'ye'yve'ga pe - kiroki okokatuve'ga ojipe'ga remimboporavykyve'ga. Kiroki okokatuve'ga oporavyky ojive jate ipiro'yve'ga - ga pe Cristo'ga omombyry no." A'ea pe ei ikwahava.

⁹ Gapojykaharamo peko katu ti no pejirokwa pejipyryve'ga nderekokatuavo penhimo hemuka Cristo'ga pe pejihe nanongara Tupana'ga opota javo. Tape'ea'javi ti pejipyryve'ga pe: "Po pe ndapeporavykyheteranuhũ, a'ero ti ji tiruahũhetero pe me nehẽ." A'ea rũi ti pe'ji pejikote'varuhue'yma ga pe.

Pekwahava'ja ti. Tupana'ga yvagipeve'ga oko pepojykaharete'ga pepyryve'ga pojykaharete'ga no. Tape'ete'varuhua'javi ti ga pe. A'ereki ojo'ja ga ndekoi Tupana'ga pe gapojykahara'ga gapyryve'ga pavẽi. Kiroki ga oko te'varuhu - ga pe nhaporemo po ti ga ei peko te'varuhu pe javo nehẽ.

Jesus'gareheve'ga mbopopoakahava

¹⁰ Nhiirũ, kiro ji ikwatijapavukari gwerĩ imombe'gwovo pe me tapehendu katu ti Tupana'ga nhi'iga. Penhimbopopoakaruka ti nhandepojykaharete'ga pe Cristo'ga pe gapopoakahetea pyvõ penhimongovouka garemimbotarimova'ea rehe pejikoty'aro gwaramo ga pavẽi.

¹¹ Soldados'ga nduvihava'ga omongiuka itaheteva'ea nhaporemo metal apopyra soldados'ga pe tonhia'ngu ti ga javo. "A'ero ojipe'ga ndurame

ġa movahiamo ti ġa popoakaro ġa pe nehē,” ei ga. “Ndokutugi ti ġa ġa nehē ġa itaheteva'ea mongiro ġwaramo,” ei ga.

Peko ti soldados'ġa ja penhia'nguavo. Penhia'ngu ti ite'varuhua hugwi. Penhimbopopokaheteuka ti Tupana'ga pe gapopokahetea pyvō nhaporemo a'ero. A'ero ti pe napenhimoandyandyjukari Diabo'ga pe ite'varuhuve'ga pe nehē.

¹² A'ereki vvyakotyve'ġa rūi nhande timovahī. Ndaha'oiva'ea ndahekoiva'ea a'ea reki nhande timovahī anhaġa Diabo'gapyriva'ea. A'ea ko oko ipopokaheteva'ea ipopokaheteva'eareheva'ea no Cristo'gareheve'ġarūive'ġa nduvihavava'ea no. Cristo'gareheve'ġarūive'ġa nduvihavava'ea ġa pojykaro ġwaramo ġa pe ypytuna ja kiro. A'ereki ġa ndokwahavi Tupana'ga. A'ereki ġanduvihavava'ea noarōi Tupana'ga kwahavukare'yma ġa pe. Nhande timovahī Diabo'gapyriva'ea nhaporemo anhaġa nhaporemo a'ero. Yvatea gwyri pe a'ea ruvi okote'varuhuavo.

¹³ Nurā penhimbopopokakaruka ti Tupana'ga pe gapopokahetea pyvō nhaporemo. Nurā ti pe popokahetero anhaġa pe nhaporemo Diabo'gapyriva'ea pe nhaporemo nehē. Pepopoka ti pe a'ea pe nehē a'ea pe mongote'varuhuukapotarame nehē. Pejiko jitehe ti Tupana'ga rehe nehē a'ea movahīhetepavame nehē.

¹⁴ Pejiko jitehe ti a'ero Tupana'ga rehe pepopokaramo. Soldados'ġa onhimboavujikwe oku'ayvira mongiavo

timovahĩ katu ti kiro javo. Peko pe soldados'ġa ja onhimboavujikwera'ġa ja pe imombe'urame a'itituhẽva'ea jate.

Soldados'ġa omongi itaheteva'ea metal apopyra onhia'nguavo tegwete nhandepoti'a kutuhava javo. Peko pe soldados'ġa ja itaheteva'ea mongihara'ġa ja penhia'nguavo pejikokaturame. A'ereki pendekokatua rupi pe nhia'ngui.

15 Soldados'ġa gwereko sapatos xaho katu ti javo. Peko pe soldados'ġa ja sapatos rerekohara'ġa ja pe ikwahavame Cristo'ga mombe'ua pejipy'a noġatuuka jupe. A'ero ti pe hokatui imombe'gwovo ojipe'ġa pe no Tupana'ga onoġatu pota pepy'a javo ġa pe.

16 Soldados'ġa omombo ta'akwa'ria hendyva'ea ġa ndehe ġa movahĩrame tombote'varuhu ti okirame ġa pype javo. Ojipe'ġa soldados'ġa ġa movahĩrame opyhy opo pe itaheteva'ea o'ara piahava ta'akwara mombihava tokiyme ti nhande pype javo ġa imomborame hehe. Peko pe soldados'ġa ja o'ara piahava pyhyhara'ġa ja pejikoheterame Tupana'ga rehe Diabo'ga mombihara'ga rehe. A'ereki ite'varuhuve'ga Diabo'ga pe mbote'varuhu pota toki hete ti nhinhi'ĩġa ġayvyteri pe ġa mongote'varuhuavo javo. Pejikoheterame Tupana'ga rehe Tupana'ga omombiguka Diabo'ga popoakara pe me.

17 Akanitara soldados'ġa opyhy inoġa onhia'nguavo tonupãyme ti ġa nhaneakaġa javo. Peko pe soldados'ġa ja akanitara

nohara'ġa ja pe pejikote'varuhua mombora kwahava'javame. Peko pe soldados'ġa ja akanitara nohara'ġa ja pejeaporoġita mbopyahua kwahava'javame no. A'ea nhaporemo ikwahava'javame peko pe ġa ja penhia'nguavo Tupana'ga ti nhande rerohoi yvagi pe nhande mombytavo avuirama nehẽ javo. A'ereki penhimbikwahava rupi pe nhia'ngui.

Soldados'ġa opyhy haimbejovaiva'ea xanhia'ngu ti javo. Peko pe soldados'ġa ja haimbejovaiva'ea pyhyhara'ġa ja penhia'nguavo pejipojykaukarame Tupana'ga ra'uva pe torembo'e ti Tupana'ga nhi'iġa rehe javo. A'ero ti pe ojipe'ġa mbo'ei a'itituhẽva'ea rehe nehẽ imboukwahava ġa pe ġandekote'varuhua nehẽ. Pe napenhimongote'varuhuukari ti ite'varuhuve'ga pe Diabo'ga pe ġa pavẽi nehẽ no ikwahava ġwaramo Tupana'ga nhi'iġa. Penhimbikwahava rupi pe nhia'ngui.

18 Nane'yimi ti penhi'ĩ hete Tupana'ga pe nahanahã ti emombyry ġa pe javo. Pejipokoguka ti Tupana'ga ra'uva pe pejipojykauka penhi'iġame Tupana'ga pe. Pejirokwa ti penhi'iġame ga pe. Penhi'ĩ ti ga pe jipi. Pemombe'u ti ga pe garemimo'ẽhara'ġa nhaporemo epoko ti ġa javo.

19 Jihi ti ji mombe'u no. Pe'ji ti ga pe ji repyga: “Epoko ti Paulo'ga monhi'iġa tomombe'u ti ga nhinhi'iġa javo. Tomombe'u ti ga ojipe'ġa pe Cristo'ga mombe'ua nerembiepiukaripyre'yma ġa

pojihuve'yma. A'ea ymyahũ ahe ndokwahavi nerembiepiukaripyre'yma Cristo'ga mombe'ua. Epoko ti Paulo'ga a'ero tokwahavuka ti ga ġa pe javo.” A'ea ti pe'ji Tupana'ga pe ji repyga.

²⁰ Ymyahũ Tupana'ga ei ji ve: “Ehoeho ti imombe'gwombe'gwovo Cristo'ga mombe'ua ġa pe nhaporemō nhirembiepiukaripyre'yma,” ei ga ji ve kako. A'ero ji hojihoi imombe'gwovo. Nurã ġa ji mongi cadeia pype tomombe'ua'javyme ti ga javo. A'ea pype ji rekoi aġwamo a'ero. Pe'ji ti Tupana'ga pe a'ero: “Epoko ti Paulo'ga tomombe'u ti ga ġa pojihuve'yma javo.” A'ea ti pe'ji ga pe. Nahã ti ji tambo'e katu ġa ikwahaheteuka ġa pe Cristo'ga mombe'ua nehẽ.

Mbapavamo Paulova'ea okwatija Éfesopeva'ea pe

²¹ Kiro ji ei pe me: Tíquico'ga ti ji mombe'upavi pe me nehẽ nahanahã Paulo'ga rekoi javo. A'ero po ti pe ikwahavi nehẽ no. Tíquico'ga ko nhaneirũ'ga ojikoga ġwaramo Cristo'ga rehe. Oko hete ga Tupana'ga nhi'iġa rupi. Orojiko ore ga rehe a'ero. A'arõ hete ji ga. Oporavyky katu ga nhandepo-
jykaharete'ga pe Cristo'ga pe ga mombe'gwovo.

²² Kiro ti ji ga mondoukari pe pyri a'ero to-
mombe'u ti ga pe me orerekoa pepy'a noġatuavo pe mbohoryva'java nehẽ.

²³ Kiro ji ei: Nhanderuvete'ga Tupana'ga ti tonoġatu nhaneirũ'ġa py'a – kiroki ġa ojiko ga rehe Jesus Cristo'ga rehe no, a'e ji. Na jitehe ji ei: Jesus Cristo'ga nhandepo-
jykaharete'ga ti tonoġatu ġapy'a. Pyry nhaneirũ'ġa jikogi Tupana'ga rehe Jesus Cristo'ga rehe no. Ga jikogame ti Tupana'ga tomonhoarõ hete ġa Jesus Cristo'ga pavẽi, a'e ji.

24 Tupana'ga ti tomomyry ģa pe nhaporemo – kiroki ģa oarõ hete Jesus Cristo'ga nhandepojykaharete'ga ga arõhetepige'yama tuhê, a'e ji.

Tupana'ga nhi'iga
New Testament in Tenharim (BR:pah:Tenharim)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tenharim

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tenharim [pah], Brazil

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tenharim

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

3eb8a851-f633-5209-8712-862a9511e134